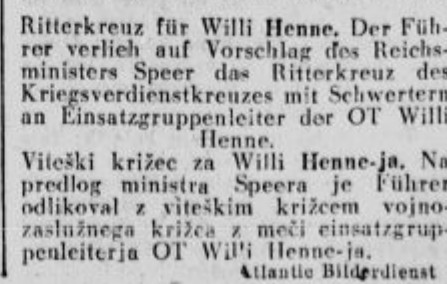

Berlin. Uspešnega očiščevanja Varšave so se udeležili tudi prostovoljski oddelki. Pri tem je prejel kot prvi kavkaški prostovoljec nek Aserbejdžanec Železni križ prvega razreda.

Moskovska nasilna politika

Berlin, 6. sept. Vojna napoved Moskve Bolgariji kot odgovor na zblizevalne poskuse bolgarske vlade Muravjeva je klasičen primer za brutalno nasilniško sovjetsko politiko, ki se tudi s ponižanji tujih priložnostnih politikov ne da odvrniti od svoje poti. Primer Bolgarije bo tudi poučil svet, da ne more biti nobenega sporazuma z boljševiki. Noben narod in nobena država ne more upati na milo postopanje s strani Moskve, kar koli bitudi nameravali nuditi Sovjetom, kajti sovjetska politika stremi za brezobzirnim odstranjenjem narodov in za vključitvijo njihovih ozemelj v zvezo sovjetskih republik. Pri tem prelomi ta politika vsako pravo in ne spoštuje nobenih človeških ozirov. Boljševiki uničevalni politiki ne uide nobena država, ki se izroči Sovjetom. Moskva ne prizna nobenih pogojev in ne dela nobenih izjem.

Sovjetski napad na Bolgarijo je bil že od začetka moskovska namera. V zvezi s tem je treba omeniti obisk sovjetskega zunanega ministra Molotova v Berlinu v jeseni leta 1940. Takrat se je razgovarjal Molotov s Führerjem tudi o moskovskem stališču do držav jugovzhodne Evrope. Kakor je jasno razvidno iz Führerjevega pisma na nemški narod z dne 22. junija 1941., je takrat Molotov stavil vprašanje, ali je Nemčija pripravljena pristati na to, da sovjetski

jetska zveza Bolgariji garancije in da pošlje v ta namen sovjetske čete v Bolgarijo. S tem, da se je Bolgarija po pričetku nemško-sovjetskega spora postavila v varstvo Nemčije, se je odtegnil bolgarski narod boljševiški nasilni politiki. Sedaj ko smatra Bolgarija, da se lahko odreče nemški zaščiti, uresničuje Moskva svoje načrte. Istočasno z vojno napovedjo so vkorakale v bolgarsko ozemlje sovjetske čete. S tem se je Moskva tudi močno približala svojemu cilju, namreč posesti Dardanel.

Ni treba še posebej omeniti, da je London povsem sporazumen s to nasilno politiko Krenlja. To potrjuje komentar Reuterjevega dopisnika Rendela Nealea k sovjetski vojni napovedi Bolgariji. Reuterjev dopisnik imenuje moskovsko nasilno postopanje napram bolgarskemu narodu kot ukrep realistične politike.

Istočasno sporočajo z jasno škodoželjnostjo, da je s temi sovjetskimi ukrepi podpisana smrtna obsodba Muravjeve vlade in da bo morala biti sedaj sestavljena v Sofiji vlada, v kateri bodo zastopani tudi komunisti. Reuter se je s tem izkazal kot najboljši boljševiški komentator, kakršnega si je želela Moskva. V istem smislu pišejo londonski časopisi, ki poudarjajo, da je Anglija sporazumna z moskovskim načinom postopanja z Bolgari.

Kako je kralj Mihael izdal svoj narod

Stockholm, 6. sept. »Svenska Dagbladet« prinaša poročila svojega moskovskega dopisnika o izdaji romunskega kralja Mihaela, ki je bila že dolgo namenovana. To poročilo se opira na izjavo novega komunističnega pravosodnega ministra Patrascu, ki so mu sedaj v Moskvi kot vodja romunske mirovne delegacije.

Po tem poročilu se je Mihael že konec leta 1942 odločil vreči Antonescu. Aprila tega leta je nato iskal izdajalski kralj stik s komunistično stranko Romunije. Patrascu, ki pripada komunistični stranki že dolgih 20 let, ki je bil šestkrat v zaporu ter preživel dobo od leta 1941-43 v koncentracijskem taborišču ali v domačem zaporu, se je leta 1944 posrečilo priti v Bukarešto, kjer se je tajno

zadrževal. Tajno je vodil pogajanja z Mihaelom ter zagotavljal kralja, da bo dobil podporo komunistične stranke, če bo vrnil Antonescu in napadel Nemčijo. Konec maja se je vrnil nato uradni razgovor komunistov s kraljem in njegovimi pomočniki, na katerem so razpravljali o odstranitvi Antonescu. 20. junija so podpisali dogovor in še istega meseca so obvestili zaveznike v Kairu o pripravah za odstranitev Antonescu ter jim istočasno sporočili, da bi se naj izvršil prekrat 26. avgusta. Tega dne bi naj namreč kralj sprejel Antonescu, Antonescu pa je prekril načrte, ker je tri dni prej obiskal kralja. Kralj je ukazal Antonescu, naj sklene premirje ali odstopi, Antonescu pa se je branil. Nato so ga takoj aretirali in razorožili njegovo telesno stražo. Poleg tega so zaprli pravosodnega ministra, vojnega ministra ter bukareškega guvernerja in policijskega šefa. Naslednjega dne je napovedala Romunija Nemčiji vojno.

Amsterdam. Kakor javlja agencija Reuter, Moskva doslej še ni odgovorila na bolgarsko prošnjo za premirje.

Finski grozi lakota

Madrid. Finsko prebivalstvo je sprejelo ustavitve sovražnosti s Sovjetsko zvezo brez veselja in brez vzklikov. Javila dopisnik lista »A« iz Stockholma. Moskovske namere s Finsko so še povsem nejasne. S skrbjo so ugotovili v Helsinkih, da v bodočnosti ni pričakovati nobenih pošiljk življenjskih potrebščin iz Nemčije, kar pomeni za finsko prebivalstvo pričetek lakote. Švedska ne more pomagati, ker je sama odvisna od uvoza življenjskih potrebščin in ta je zopet odvisen od zavzeških navayertov.

Tragično je umrla moja ljuba žena, mati, snaha, teta, gospa

Rukovica Alojzija
roj. Volavšek

Na zadnji poti jo bomo sprejeli v soboto dne 9. sept. ob 16.30 z žal, iz kapelice sv. Janeza.

Ježica, Ljubljana, Dev. Mar. v Polju, Gmund, 8. sept. 1944

Žalujejo družine:
Kukovica in Volavšek.

Objava

Svoječasno smo opozorili konzumente, da je Sedlar Ivan, tovarna hranil, Ljubljana-Moste, stavil v promet falzificirane kartone z napisom »Pravi Franckov dodatek kavi po pol kg«.

Zaradi tega dejanja smo predlagali proti Sedlarju Ivanu pri sodišču kazensko postopanje. Uvedeno postopanje se je končalo tem, da je okrajno sodišče v Ljubljani dne 14. VI. 1944 pod opr. št. VI Kps 320-44-41 izdalo sodbo, ki se glasi: Sedlar Ivan

je kriv, da je v Ljubljani od avgusta do oktobra 1943:

1. od njega izdelan proizvod — kavin nadomestek dal v promet in prodajal in pri tem posredoval zaščitni industrijski žig tvrdke FRANK, INDUSTRIJA KAVOVINA, ZAGREB, preje Hinka Francka sinovi d. d. Zagreb, uvedenim v registru zagr. Uprave za zaščito industrijske svojine v Beogradu pod št. 3876 tako, da je sicer neizpremenjeni zaščitni etiketi v originalno temnomodri kavin mlinček na gornji strani nadomestil z mlinčkom v črni barvi, torej tu žig brezpravno uporabil s tako malimi spremembami in v obče da je mogel navadni kupec razliko opaziti samo ob posebni pozornosti, in

2. da je uporabljal ime, firmo in posebni žig tvrdke FRANK, INDUSTRIJA KAVOVINA D. D. ZAGREB na način, s katerim se utegne ustvariti zmeda med potrošniki glede pravega izvora blaga.

Zakrivil je s tem prestopak ad I. po § 143 t. 2. zakona o zaščiti ind. svojine ter ad II. po § 11. t. 2. zakona o pobijanju nelojalne konkurence ter se obsoja

po § 25. zakona o pobijanju nelojalne konkurence glede na določilo § 61. k. z. na

12.000 lir denarne kazni, ki se za slučaj neizterljivosti nadomesti z 200 dnevi zapor, ter po § 65. k. z. odloži izvršitev za tri leta,

po § 77. k. z. se vtejeje v kazni pripor od 5. XI. 1945 ob 12. uri do 10. XI. 1945 ob 15.15 uri,

po § 310, 314 k. p. na povračilo stroškov kaz. postopanja in izvršitve kazni, ki so izterljivi,

po § 314 k. p. na plačilo povprečnine 500 lir,

na plačilo takse 30 lir,

po § 148 zakona o zašč. ind. svojine in § 61/II. k. z. se potrdi zaplomba, izvršena po Upravi policije v Ljubljani ca. 14.000 etiket, potvorenjih z ind. žigom tvrdke FRANK, INDUSTRIJA KAVOVINA V ZAGREBU št. 3876 Uprave za zašč. ind. svojine v Beogradu, ki so deponirane pri Upravi policije v Ljubljani, 1196 omotov s potvorenimi etiketami, nahajajočih se pri Gostilniškarski nabavni zadrugi v Ljubljani, 1651 omotov — enakih, nahajajočih se pri javnih skladiščih špedicije Turk, Ljubljana poseda ter jih onespobiti za nadaljnje posege.

To razsodbo je okrožno sodišče v Ljubljani s svojo odločbo z dne 27. julija 1944 opr. št. Kpr 72/44-3 potrdilo in sprejelo le v toliko, da se je v prvi sodbi izrečeni nadomestni zapor 200 dni znižal na 6 mesecev.

Ohenem sporočamo, da se je zaplenjenih 14.000 etiket in 1196 in 1651 omotov s potvorenimi etiketami uničilo.

FRANK INDUSTRIJA KAVOVINA D. D., Zagreb.

Program Delavske protikomunistične akcije

Namesto framasonskega židovskega kapitalizma hočemo ustvariti s pomočjo delovnega ljudstva nov, po božjih in naravnih zakonih utemeljen, vsem slovenskim delovnim stanovom pravičen gospodarski red

Ko se je ustanovila Delavska protikomunistična akcija in pozneje, ko je začela s svojim delom, je bilo komunistično in terenem osvobodilne fronte izredno všeč, da se v imenu te formacije nahaja beseda »protikomunistična«. Misli so namreč, da se bo slovensko ljudstvo borilo proti komunizmu samo z dotedanjim orožjem, namreč z znanimi frazami, da je komunizem slab, da so delavske razmere v Sovjetiji neurejene, da komunizem ne more ustvariti paradiza na zemlji itd.

Toda njihovo veselje je bilo prehitro. Delavska protikomunistična akcija je res najprej prikazala delavcem in vsem delovnim stanovom slabe strani komunizma, takoj zatem pa je stopila na plan s lastnim, do potankosti izdelanim programom, kako naj se slovenske socialne in gospodarske prilike uredi brez židovskega kapitalizma in brez marksističnega komunizma.

Kdo je nazadnjaški?

Zadnja komunistična fraza, češ da je vse, kar stoji izven komunizma, »reakcionarno«, je bila s tem prikazana v vsej goloti njene zlaganosti, kakor pred njo že vse druge komunistične fraze. Danes vemo, da so reakcionarni komunisti in zaslepljeni lažjovobodilne fronte, ki ponavljajo nad sto let staro, zgrešeno teorijo Žida Karla Marksa o delu kot edinem gospodarskem faktorju.

Naš program je slovenski

Delavska protikomunistična akcija se ne bori proti komunizmu s topim orožjem ali z udarci v prazno, temveč se bori proti komunizmu, kakor tudi proti židovskemu kapitalizmu s ostrim orožjem, s svojim programom, ki temelji na slovenskih narodnih tradicijah in socialni pravičnosti. Ob tem modernem programu, ki je edini slovenski gospodarski in socialni program, so onemeli tudi komunistični demagogi, kajti njihov program razdiranja in uničevanja, kolhozov in državne kapitalizma ni slovenski, temveč breznameniten in protinacionalen.

Naše vodilo: socialna pravičnost

Delavska protikomunistična akcija pa ima kot nosilka tega programa v glavnem naslednje naloge:

1. do korenin uničiti med Slovenci, zlasti med delovnimi stanovmi boljševiški komunizem;

2. namesto framasonskega židovskega kapitalizma hočemo ustvariti s pomočjo delovnega ljudstva nov, po božjih in naravnih zakonih utemeljen, vsem slovenskim delovnim stanovom pravičen gospodarski red;

3. v okviru obče-narodnih stanovskih poklicev in obratnih obsestvenih interesov hoče pravično preurediti in smotrno zavarovati pravice vseh gospodarskih panog s tem, da ustvari pravično razmerje med delom in kapitalom;

4. v predstavništvih posameznih stanovskih enot in narodov naj bo in mora biti varovana popolna enakopravnost in soodločanje delavcev in delodajalcev. Na osnovi priznanih in pravičnih skupnih interesov naj rastejo nova socialna gospodarska zastopstva s skupnim vodstvom in s skupno odgovornostjo s istimi pravicami in istimi dolžnostmi. Kapital naj ne bo več sam sebi namen, ne človek njegov suženj. Dobrine naj služijo človeku in skupnosti.

Naš program: nova močna luč

V teh kratkih točkah so obsežene nekatere osnovne programe, za katerega se bori in katerega propagira Delavska protikomunistična akcija. S tem programom je v tem našega razravnega socialnega in gospodarskega življenja posvetila nova močna luč. Ta program je prinesel načelno jasnost slovenski protikomunistični skupnosti.

Ločitev duhov...

V znamenju programa stanovske preureditve slovenskega naroda so se že

začeli in se bodo ločili duhovi. Kdor ni za zdravo ureditev socialnega in gospodarskega življenja, ki je utemeljena v božjih in naravnih zakonih, ta bo še vedno naprej deloval proti slovenski skupnosti, ki je s tem programom zavrgla liberalni kapitalizem, zlagano demokracijo in barbarski komunizem. Narod pa bo brez ozira na levo in desno šel s trudom in znojem graditi nov gospodarski in družabni red ravno na osnovi programa stanovske preureditve. Zato je ta program že danes in še bolj v bodočnosti mejni kamen med dvema gospodarskima dobama našega naroda.

Naš program ni utopija

Sliško se sicer glasovi zlasti iz ust onih, ki jih je narod za njihovo delo prebogato plačeval, da je ta program utopija, da je neizvedljiv in celo, da delavci sami ne bi bili z njim zadovoljni. Toda ti ugovori so prazni. Ali ni morda pravično, da naši pošteni delavci, ki so skupno s kmeti in s slovensko mladino prevzeli nase vso težo protikomunističnega boja, dobe v bodočnosti v novem gospodarskem redu tiste ogromne vsote, katere so prej uporabljali razmi protinacionalni bogataši, prokuristi, poslovodje itd.? Če samo, če se te vsote uporabijo za pravično plačo delavcev, bo na polju socialne pravičnosti storjen velik in važen korak naprej. Toda cilj stanovskega programa gre dalje. Podjetja naj ne bodo več prisiljena delavce, v katerih delavci dajejo svojo delovno moč kakor blago v najem, temveč naj podjetja postanejo prava obratna skupnost delavcev in delodajalcev. Oboji enako so zainteresirani na gospodarskem prvitu podjetja, zato naj tudi oboji skupno ta podjetja upravljajo ter oboji med seboj po pametnih in praktičnih načelih dele dobiček in preostanek.

Delavstvo je spregovorilo

Na ugovore s strani nasprotnikov stanovskega programa je delavstvo samo najbolje odgovorilo s tem, da je dalo Delavski protikomunistični akciji svojo pomoč in vso oporo v tem velevažnem in težkem delu. Delavstvo upravičeno dan za dnem bolj glasno zahteva, naj izgine iz slehernega slovenskega šlovskega stara kapitalistična miselnost, kajti v novem redu in v novi Evropi ne bo več mesta zanjo. Kdor misli, da se sedanjim družabni red, katerega smo v bivši državi brezuspešno krpali nad 20 let, da še krpali, in da se socialni nered še podaljševati, ta je v zmoti. Kdor pa vztraja v tej miselnosti in se poleg tega še trka na svoje prsi ter se sklene na svojo slovensko in protikomunistično prepričanje, ta je dvakrat v zmoti, kajti vedeti je treba in delavstvo prav dobro ve, da bo komunističnemu Molohu na naši zemlji zadan smrtni udarec šele takrat, kadar bo slovenski narod sam iz sebe in s svojimi lastnimi močmi zgradil nov, vsem stanovom in vsem poklicem pravični socialni red.

Delavci ne bo več v novem redu potisnjen v kot ali ob steno, temveč bo in mora biti kot človek z dušo in telesom izenačen popolnoma s svojim podjetnikom kot človekom, kajti le tako družba, le tak gospodarski sestav bo mogel dati zadostil kruha vsem pridnim in enopravnim povezanim članom ene same skupne narodne družine. Samo taka družba bo mogla izvesti obnovo našega tako težko prizadetega narodnega gospodarstva.

Treba je graditi, a ne samo z besedo

Boriti se za nov stanovski gospodarski red, ne samo boriti se z besedami in navidezno, ker je to moderno, ampak boriti se za ta nov red s srce, z vso svojo močjo in s pripravljenostjo na težke preizkušnje, ki jih bo ta borba od nas še zahtevala, ni samo dolžnost delavca, ampak tudi dolžnost pridobitnih slojev. Tudi pridobitni sloji morajo, ne da bi čakali, da jih bo oblast k temu prisilila, pokazati svoj emisel in razumevanje za težki socialni položaj svojih

delavcev in videli bodo, da bo, ako bodo pokazali s srce, da trajne plemenite geste, začela razredna mrtnja upadati in bo polagoma popolnoma izginila. Tudi v industriji in obrti kakor tudi v uradi in pisarni se na ta način današnjemu času prilagodeno morejo vrniti tisti stari dobri časi, ki jih je preživel naš kmetijski stan takrat, ko je hišni gospodar hlapca imenoval našega Janeza in dekle našo Mico. Vse, kar je prišlo po teh »starih dobrih časih« je prinesel gospodarski liberalizem in drugi zmotni gospodarski nauki polpreklega in sedanjega časa. Proti vsemu, kar je gospodarski liberalizem odnoso kapitalizem rodil, pa velja naša borba, ravno tako, kakor proti židovskemu komunizmu.

Klica po novem redu ne more udušiti nobena sila več

Komunistični agitatorji in trojkaši so v zadnjem času vrgli med delovne sloje krilatio: »Zahtevajte nov družabni red takoj! Povejte ljudem od Delavske protikomunistične akcije, da nam je zadostil obljub in zadosti besed. Mi hočemo dejanje!« Toda delovno ljudstvo, ki pozna te demagoge, ki so ga 20 let in več zavajali in mu ogromno škodili, ne posluša njihovih fraz. Preprosti delavci v neki ljubljanski tovarni je takemu komunističnemu laži-modrijanu dejal: »V veliki zmoti si ti in vsi, ki mislijo, da bomo zaspali še v starem redu, zbudili pa se bomo že v novem redu.« Ravno tako, kakor je bilo za vsako važnejšo gospodarsko preobnovo potrebno časa, mnogokrat celo dolgih deset let, bo tudi za prehod v stanovsko ureditev potreben čas. Ta čas že prihaja. Samo tisti, ki ste zaslepljeni, ga ne vidite in ne občutite. Klice po stanovski preureditvi slovenskega gospodarskega življenja je še danes tako močan, da ga nobena sila več ne more udušiti. Bodočnost in realizacija stanovskega programa pa sta eno.

(Iz govora tajnika Delavske protikomunistične akcije g. Jana Maksa v radiu dne 8. septembra 1944.)

Ljubljana Borovnici

V nedeljo, 10. t. m., bodo uslužbenčci Socialne pomoči, Slovenskega Rdečega križa ter dijaki in dijakinje ljubljanskih srednjih šol nabirali po ljubljanskih ulicah denarne prispevke za močno prizadeto prebivalstvo po dosedanjih letalskih napadih v Borovnici.

Ljubljanci, odzovite se v polni meri klicu in prošnji Socialne pomoči ter priskočite na pomoč z denarnimi prispevki bratom in sestram v nesreči in stiski!

Opozorilo policije

Uprava policije, oddelek za protiletalsko zaščito v Ljubljani opozarja vse hišne starešine v vseh tistih hišah, kjer imajo plinovod, naj v začetku letalskega alarma takoj zapro glavno cev plinovoda, po končanem alarmu pa jo zopet odpro.

Polijski organi imajo strogo naročilo, naj vsak prekršek takoj javijo. Kršilci bodo strogo kaznovani.

Iz Gorice

Upravičen strah. Z Goriškega nam poročajo: Vsi komandirji, politikomirski in drugi »odličniki« OF, zlasti pa partijci, žive v velikem strahu. Pravijo, da bodo »zvezniki«, če pridejo, likvidirali vse komuniste, kot so to storili že drugod. Zato so mnogi izmed njih že krenili na pot proti Titovemu glavnemu stanu, ker upajo, da bodo tam bolj na varnem. Seveda je to upanje prazno, kajti noben zločinec do sedaj še ni ušel zaslužen kazni.

Fanta, da malo takih...

(V spomin Tonetu Gramu in Jakošu Jožetu.)

V skromnem Bizoviku, kjer je tudi rojstni dom in zadnji počitek vzornih fantov Ivana Pavčiča in Jakša Franca, katerih nedolžno kri so pili gordovi okrog Police, je tudi skromni dom izredno žilavega fanta, morda najbolj delavnega, kar sem jih kdaj poznal. Spoznal sem ga v prvih letih duhovniškega življenja. Takole po prvi maši je Tone kot mlad soboslikarski vajenec poklekal k obhajilni mizi v župnijski cerkvi pri Sv. Lenartu. Po iskreni zahvali v cerkvi se je pojavil pred cerkvijo v svoji rjavi obleki in nekako takole govoril: »Gospod, za delavske fante se bo treba zavzeti. Vam bomo fantje iz Bizovika hodili pomagati.«

In odslej je prinašal vest za vestjo izredno vestno in dosledno. Ob nedeljah je prihajal z navodili. Vsak teden ob delavnih zvečer sta prihajala z Jakošem Francjem, ki je bil prav tako soboslikarski vajenec, na sestanek za delavske mlade, včasih na kolesu, drugič peš, pozneje sta jo približala kar na smučeh, ko je od zimskega mraza ponoči kar škripalo.

Tone je bil po značaju kolerik: zelo mu je njegova težko ukončljiva narava včasih malo pomagala. Tako narava je gibčna, delavna, vztrajna, dosledna, a zelo težko se pokori. Tu je Tone imel največje težave. A bil je res gibčen, delaven, vztrajen, dosleden.

Dobil ga je o pravem času duhovnik

na obrtni šoli v Ljubljani. Pridobil ga je za Kristusa, za Njegovo stvar, za delavske duše, ki se pogubljajo po delavnih. Tone je spoznal vso njihovo bedo; zato je skušal zelo pomagati. Pridobil si je najprej globoko spoznanje Kristusovih načel, potem pa jih je skušal izvesti med delavskimi fanti.

Objel bi rad vse delavske fante. Kupil si je kolo. Ob delavnih jih je garal v svojem poklicu, zvečer si ga videl na sestanek. Ob nedeljah pa je sedel na kolo in prediral vso Gorenjsko, bodril duhovnike in fante k delu. Zdal ga je spet videla Dolenjska, kako navdušuje delavske bore za borbo proti zlu. Včasih so ga le poslušali, nihče pa ni vprašal: »Tone, si že kaj jedel?« — »Ah, kaj to,« mi je včasih odgovoril, »kaj je bilo en dan brez hrane?« Fant si je znal mnogo odpevati.

Da, kar bi pri drugih rad dosegel, je sam z železno doslednostjo vršil. Slišal je pri duhovnih vajah ali pri duhovni obnovi, kako potrebno je za osebo rast v milosti in svetlosti duhovno vodstvo. Pa se po duhovnih vajah pojavi v Zavodih v St. Vidu spet Tone v svojem oguljenem suknjicu: »Gospod, poznate me, svetoviti so nam duhovne voditelje. Ali bi kar midva poskusila?« In odslej je Tone pogosto prihajal in raste v Bogu. Kolikokrat prav do zadnjih dni sta se srečala z Jezusom pri obhajilni mizi doma v Bizoviku, v Vajeniškem

domu za časa šole za mlade delavce, v stolnici, pozneje v Trstu. Neko nedeljsko dopoldne sva se srečala v najhujšem mrazu. »Kje si bil?« — »Ob petih jutraj sem šel iz Ljubljane v St. Vid, da bi po prvi maši imel sestanek z delavskimi fanti.« — »Mraz je, si že kaj jedel?« — »Ne, sem šel zgodaj iz Ljubljane. V St. Vidu sem vendar moral biti pri obhajilu. Se spodobi.« In tak je ostal. Še v ponedeljek pred smrtjo mi je poročnik Jože Jakš izjavil: »Ah, ko bi bili vsi fantje taki kot je Tone.«

Pa je bil vsaj Jože sam tudi tak. V fakinovi družini v Dolah pri Litiji je zrasla ta čista fantovska duša. »Fanti, kako si ti ostal tako dober, kako je mogoče, da se nisi pokvaril?« — »Gospod, Bog mi je to dobroto izkazal, da sem bil od zgodnje mladosti veliko skupaj z domačimi duhovniki. Gospoda kaplana Kapusa in gospoda Ludvika Bartija sem se držal. Drugače bi se gotovo pokvaril.« Do duhovnikov je imel prav do zadnje ure izredno spoštovanje, kot ga še zlepa nisem zasledil pri kakem drugem fantu. Še zadnje dni življenja je bil tako srečen, da je mogel priti skukaj s svojim prvim vzgojiteljem župnikom Kapusom. Prav ta je izjavil, ko je bil Jože še med živimi, da je prišel na orglarsko šolo v Ljubljano najboljši fant iz dolske fars.

Ze pri g. kaplanu Ludviku so začeli z vzgojo kmečkih mladcev KA. Tu v Ljubljani se je sam spet javil duhovnik: »Gospod, na orglarski šoli tudi potrebujemo KA. Ali bi začeli?«

Pa smo začeli. Jože je bil prvi vojskromne jate. Ob duhovni misli pri se-

stanku se je njegov pogled v tihem molku obrnil v lastno dušo, ko smo se razgovarjali o akcijskem delu, pa je njegov živ pogled kar zažarel. Trdo in težko je bilo začeto delo, a Jože je v svoji marljivosti vztrajal, študiral osnovne pojme KA, pripravljaval govorce za sestanke, se trudil za izpite, predvsem pa dajal vsem neizrekljivo lep zgled.

Svojo fantovsko veselost in dovipnost je znal spajati z globoko pobožnostjo. Od jeseni leta 1941 je hodil redno tedensko k spovedi, z Jezusom pa se je njegovo fantovsko srce vsak dan združevalo pri obhajilni mizi v stolnici.

V Trstu sta se s Tonetom znašla. Dva duša sta se znašla, ki sta isto čutili, isto mislili, enako goreli za evharističnega Jezusa, enako vedeli, da je brezbojni komunizem smrtni sovražnik naravnega in nadnaravnega življenja našega naroda. Zato sta šla v boj in oba tudi padla na prvi petek za Kristusa Kralja.

Še v ponedeljek pred smrtjo se je Jože oglašil. V zadnjem razgovoru sem ga opomnil: »Fant, skrb, da bodo fantje v posvečujoči milosti.« In Jože je držal besedo. V četrtek zvečer je župnik v Črnem vrhu spovedoval do desetih zvečer. Fantje so bili pripravljani, narednik Tone in poročnik Jože tudi.

Zato je ob slovesu naša srčna želja, naj vsi fantje soborci, ki so padli v boju proti brezobzornemu komunizmu, hitijo pred prestol Marije Pomagaj v nebesa, od koder naš tak razkani narod, za katerega so prelili svojo srčno kri, pričakuje po njihovih prošnjah obilne pomoči.

Vsak je svoje sreče kovač

Večina kristjanov živi v neki zmoči: vedo, da je Jezus Kristus dal življenje za nas, dal življenje, da odkupi našo greho. Ne zavedajo se pa, da morajo sodelovati pri odrešenju in delati za rešitev svojih bratov.

Ko naš nadpastir vabi, da na jutrišnji Marijin praznik začnemo petdnevno v čast Matere božje za verno dušo v vica, je prav, da bi se vsak Slovenec vprašal, če sodeluje pri odrešenju, če dela za rešitev svojih bratov.

Bog nas prav gotovo hoče rešiti. Nudi nam vse pripomočke, da bi se nekoč združili v Njem. Še več. Da bi že na tem svetu uživali sadove Njegovega kraljestva. Gotovo pa je, da vsaka cena za to rešitev ni dovoljna. Bog ne pravi: »Zveličal jih bom proti njih volji, brez njih sodelovanja in brez sodelovanja drugih.« — temveč — »rešil jih bom, če bodo sami hoteli, z njihovim sodelovanjem in sodelovanjem njihovih bratov.«

Kakor v naravnem redu, to je v našem zemskem življenju, velja zakon vsajenjske odvisnosti, tesne povezanosti vseh ljudi, tako tudi v nadnaravnem življenju velja ta zakon. Zaradi tega vsako zasluzno ali kazni vredno dejanje, katerega koli člana naše katoliške družine koristi ali škoduje vsem skupaj.

V nadnaravnem svetu, v kraljestvu duš pa spadajo v to veliko družino tudi verne duše, duše tistih naših rojakov, ki so šle v onostranstvo. Ne govorimo o pogubljenih, tudi o tistih ne, ki so odšle v nebesa in so že pri Bogu, toda o tistih, ki so odšle v vica in hrepene po Njem in ki so potrebne bratske naše pomoči.

Koliko spominov nas morda veže nanje, kako različni so naši notranji občutki, ko nanje mislimo. In če pomislimo na vse te verne duše našega naroda, ki so v zadnjih treh letih odšle na oni svet, kako različni občutki se nam bode, kako različna družba je onkraj nastala. Duše takih, ki so morda dnevno hodili k obhajilu, duše izobražencev in najbolj preprostih, bogatih in beračev, duše, ki so si morda prizadevale v našem življenju.

nju ljudem posredovati božjo resnico, pa do brezbožnih komunistov in ubijalcev, ki so pred smrtjo še imeli milost kesanja in so se mogli zaradi nje še zateči k Bogu. Vsi ti so v vica, in tam morajo trpeti »dokler ne poplačajo vsega dolga« (Mt 18, 34).

Te duše so tudi naši bratje. Tem moramo pomagati.

Kako svetla misel more prevevati vsakega katoličana, ki gleda to heterogeno kraljestvo vernih duš, če pomisli, da se je občestvo tistih, ki hočejo Boga, povečalo po milosti Vsemogočnega, tudi s tistimi, ki so v življenju po krivdi zapeljancev delali proti Njemu in proti tistim, ki so hoteli živeti po zapovedih božjih.

To so morda največje milosti, ki nam jih Bog more v teh časih dati, da moramo še po smrti vojevati boj proti brezboštvu, še po smrti večati armado tistih, ki hočejo živeti v skladu z božjo postavlo. Za te večje milosti pa je treba veliko delati. In da bo delo v polnem učinkovitosti, pa je čisto gotovo v skladu z božjo zahtevo, da se to delo opravlja skupno, to je po zaslugah vseh skupaj.

Kako izvršen posel je ta petdnevica, h kateri nas vabi naš nadpastir. S to pobudnostjo dovršujemo božje delovanje. V skupni molitvi božji milosti dajemo pravo učinkovitost. Kako plemenito in Bogu dopadljivo je to delo, ko delamo za tiste, ki so nas morda v življenju sovražili in nam hudo delali. Kako lepa oblika odpuščanja je to naše delo za take duše. In koliko nam bo zaradi takega dela odpuščeno. Za koliko prestopkov bomo dosegli odpuščanje — odpuščanje, ki je v nebesih morda čakalo le slabotnega vpliva človeškega dejanja. In koliko nakopičenih zakladov svetlobe bomo izprosili na ta način za nas, za kraje, kjer vlada stiska in bojazen, za vse, ki so morda brez tolažbe, za vse, ki tavaajo po nevarnih potih, pa bodo dobili po naši zaslugi gotovost, da je blizu pristan.

In če nas Marija k tem ciljem vodi, kdo more dvomiti, da ne bi uspeli?!

Danes k Mariji Pomočnici na Rakovnik

Letos na Mali Šmaren bo preteklo dvajset let, odkar je bilo ob zaključku prvega slovenskega marijanskega kongresa dograjeno in slovesno posvečeno svetišče Marije Pomočnice na Rakovniku. S prispevki je pomagala graditi Marijino svetišče vsa Slovenska. Od vseh strani so prihajali darovi in so od malih do velikih vsi pričali o veliki ljubezni in zaupanju slovenskih src do Marije Pomočnice. Na prazniku posvečenja pa je bila zastopana vsa Slovenska z vsemi stanov. Po kronanju Marijinega kipa na Križanskem trgu so desetisoči spremili Marijino podobo v njeno novo svetišče. Ob tej priliki so se na Rakovniku zbrale take množice ljudi in toliko Marijinih

družb z zastavami, da je ob pogledu nanje bil ginjen celo salezijanski kardinal Cagliero, ki je videl že prenekatero slovesnost.

Ker svetišče niti desetine ljudstva ni moglo sprejeti med svoje zidove, zato je blagoslov z Najsvetejšim kardinal podelil zbrani množici na prostem z zgornjega dvorišča. Potem je bila Marijina podoba slovesno ustoličena na oltar, odkoder poslej deli neštete milosti svojim častilcem.

V pripravo na 20letnico tistih slovesnih dni smo vedne nedelje med šmarinami našimi posvetili a posebno slovesno popoldansko službo božjo, katere se je udeležilo mnogo Marijinih častilcev.

Slovesno praznovanje 20letnice bo danes, na Mali Šmaren, 8. septembra. K tej slovesnosti vabimo vse Marijine častilce, predvsem tiste, ki so na kakršen koli način pomagali zidati Marijino svetišče ali pa so ob tistih slovesnostih sodelovali. Vabljeni so tudi vsi tisti, ki so od Marije Pomočnice v tem času prejeli kakšno milost.

Sporod slovesnosti na Mali Šmaren bo sledeči:

Ob 6 zjutraj prva sv. maša z ljudskim petjem za vse žive in rajne dobrotnike svetišča. Ob 7 sv. maša za domačo družino. Ob 8 (zaradi morebitnega alarma) slovesna sv. maša, ki jo bo daroval stolni kanonik in arhidakon dr. Tomaž Klinar. — Nato maše do 11. ure.

Popoldne bo ob pol 4 za zaključek slovesnosti govoril o Mariji prevzvišeni g. dr. Rožman in zbranim vernikom podelil blagoslov z Najsvetejšim.

Marija je edini ostanek raja, svetlo znamenje odrešenja.

(Faulhaber.)

Koledar

Petek, 8. kimovec: Marijino rojstvo: Hadrijan, mučenec; Amon, mučenec.

Sobota, 9. kimovec: Peter Klaver, spoznavalec, Gorgonij, mučenec; Sergij I. papež.

Lunina sprememba. Zadnji kraje ob 13.3. Herschel napoveduje dež.

Nedelja, 10. kimovec: 15. pobinkošni: Nikolaj Tolentinski, spoznavalec; Pulharia cesar.

Kino Matica

»Obtožujem« ob 10.30, 16 in 19.

Kino Union

»Friedemann Bach« ob 10.30, 15, 17 in 19.

Kino Sloga

»Lahko deklet« ob 15, 17 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarni: dr. Kmet, Ciril, Metodova cesta 43; mr. Trnkošy d.o.o., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7; — v soboto: mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Zdravniška služba

Praznično dežurno službo bo vršil od šetrka od 8. do sobote do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Logar Ivan. Rimska cesta 7, telefon 21-66.

NOVI GROBOVI

† France Mlakar. V boju za slovensko stvar je padel domobranec Franc Mlakar, star komaj 17 let, doma iz Kozariš, občina Stari trg. Pokojni branilec domovine leži na Zalah v kapeli sv. Jurija. Pogreb bo danes, v petek, 8. t. m., ob treh na Orlovem vrhu.

† Anton Grum. V obrambi slovenske zemlje pred tolovaji in katoliške stvari pred brezbožniki je padel domobranec Anton Grum, doma iz Bizovika pri Ljubljani.

† Andrejček Marinko. Po hudem trpljenju je odšel med neboške krilate Andrejček Marinko. V njegov zadnji domok ga bodo spremili v petek, 8. t. m., ob pol štirih popoldne v Zal, kapele sv. Marije, na pokopališče k Sv. Križu.

† Frančiška Schley. V 88. letu starosti je umrla v Jozefišču gospa Frančiška Schley roj. Resch, vdova po železničarju. Blagopokojnica leži na Zalah v kapeli sv. Andreja. Pogreb bo v soboto, 9. t. m., ob treh na evangelijsko pokopališče. Sveta maša zadušnica bo za pokojnico v sredo, 13. t. m., ob 7 v župni cerkvi sv. Petra.

† Josip Olup, st. V Ljubljani je umrl dne 6. t. m. prežiden s tolažili sv. vere Josip Olup st., trgovec in posestnik. Pogreb draga pokojnika bo v soboto, 9. t. m., ob štirih popoldne v Zal, kapele sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu.

† Alojzij Polanjo. V Ljubljani je doživel Alojzij Polanjo star. Pokojnika bodo spremili k večnemu počitku v soboto ob treh popoldne v Zal, kapele sv. Petra k Sv. Križu.

Naj rajnim sveti večna luč in naj počiva v miru! Preostalom njihovim svojem naše iskreno sožalje!

OSEBNE NOVICE

Promocija. Za doktorja prava bo promoviral v soboto, dne 9. septembra, g. Vladimir Fajfar, sodni pristav v Ljubljani.

† Josip Olup st.

Dne 6. t. m. je umrl v 71. letu starosti ugledni ljubljanski trgovec in posestnik Josip Olup st. Pokojni Olup se je rodil v Draži vasi pri Konjicah. Najprej je služboval kot bolniški strežnik, potem je šel k policiji. Pred dobri 41 leti si je izbral svoj sedanji poklic. Leta 1904 se je prvi poročil. Iz tega zakona ima sina Jožeta, trgovca, in Marijo, poročeno z opernim pevcem Marčecem. Leta 1912 se je poročil v drugi z Martino Fele, ki mu je rodila štiri otroke, od katerih žive še trije. Zvonimir vodi podjetje »Triglav«, Vera je poročena s Seunigom, trgovcem s čevlji, najmlajša Majda pa z dr. Hladetom. Kot ugleden meščan je bil pok. Olup že leta 1908 poklican v

Slovesni blagoslov novega oltarja Marije Pomagaj v ljubljanski stolnici

bo to nedeljo, 10. t. m., na praznik Marijinega imena. — Popoldne ob pol štirih nam spregovori naš prevzvišeni pastir, škof dr. Gregorij Rožman. Po govoru blagoslovi novi močno bronasti okvir okoli ilustne Marijine podobe. Posebej blagoslovi prelepe, na čisto nov način zamišljene, s prirčno toplino zasnovane bronaste reliefe (vzboke podobe) Marijinega oznanjenja, Jezusovega rojstva in Marijinega vnebovstajja, ki so edini, pa toliko primernejši okras veličastnemu okvirju. — Blagoslovi močno, z zlatim plaščem ogrnjeni, umetniški silni, na svojki način zasnovani bronasti oltarni križi, na njem pa belo slonokoščeno podobo Križanega. Blagoslovi nove, nizke, izredno močne pa hkrati kar ljubke bronaste, zlato se bleščeče svečnike. Po blagoslovu zapojemo litanije, da se bodo srca vsemala v novi ljubezni in zvesti vdanosti premili nebeški Varhinja našega, z vseh strani tako stiskane naroda ljubljani in češćani Kraljevi.

Pevske vaje za te slovesne litanije bodo v Senkavžu: v petek, na Mali Šmaren ob četrh na štiri popoldne pred pridigo; v petek večer pred litanijami in še v nedeljo popoldne ob četrh na štiri, četrh ure pred škofovo pridigo.

Obvestila Prevoda

Prodaja mesa

V soboto, dne 9. septembra t. l., dobo memo samo bolniki na bolniške dodatne karte, bolnišnice in sanatoriji.

Delitev vžgalic na tobačne nakaznice

Lastniki tobačnih nakaznic, tako v mestu Ljubljani, kot v ostali pokrajini lahko dvignejo za mesec september vsak v svoji stalni trafiki italijanske vžgalice »Cerni« in sloer: Moški 2 škatlici — po 1 na odrezek A in B, ter ženske 1 škatlico na odrezek H, septembra tobačne nakaznice. Cena škatlice je 3 lire.

Delitev bonbonov

Od ponedeljka, 11. do sobote, 23. sept., lahko dvignejo potrošniki v Ljubljani, Jesici in Polju na cel odrezek št. 22a (a in b skupaj) osnovne živilske nakaznice za mesec september (v Ljubljani: rjavkaste barve brez pretlikanih prog, izven Ljubljane rjavkaste barve s pretlikanimi vijoličastimi progami).

100 gramov bonbonov.

V Ljubljani bodo delile bonbone trdke: Sumi, Gradišče; Reoman, palača Bata; Oset, palača Kreditna banka; Stina, Dunaj; Jerna in Mimosa, Miklošičeva cesta; ter Vavpetič, Celovška cesta. V občini Jazica in Polje bo trgovci določili tamkajšnji preskrbovalni urad. Zbrane in nalepljene odrezke bodo oddali trgovci iz Ljubljane v ponedeljek, 25. septembra popoldne Prevodu, Gospoška 13. I. soba št. 10, trgovci iz občine Jazica in Polje pa ob istem času svojemu preskrbovalnemu uradu.

Nakazilo vina

Gostinski obrati v občini: Ljubljana, Brezovica, Dobrava, Dobruha, Jesica, Log, Polje in Rudnik, kateri za mesec september niso navajili vina in so povsem brez alkoholnih pijač, prejmejo nakupnice v soboto, dne 9. t. m., za obrate z začetno črko A, B, C, D, E. Nakupnice deli Prevod, Novi trg 4-III soba 20 a.

Kdor pride po nakupnico, mora predložiti register za točenje alkoholnih pijač tistega obrata.

mestni svet. Bil je tudi član direktorija Mestne hranilnice in njen delegat pri Kreditnem zavodu.

Pokojni Olup se je vsa leta vidno udeleževal v različnih dobroteljskih organizacijah. Kot tak je vodil šentjakobsko Vincencijevo konferenco.

Pokojnika bodo ohranili v najlepšem spominu številni sromaki, predvsem pa birmanci, katere je vsako leto vodil k birmi v stolnico.

Družini draga pokojnika izreka mo tudi mi iskreno sožalje!

Počenski 7. t. m. je zatemnitev od pol 21 do pol 6.

Brobne novice

Gospodje z akademsko izobrazbo! Udeležite se molitvene ure za mir med narodi in blagor domovine, ki bo v nedeljo, 10. t. m. v kapeli Slomkovega doma, Poljanska cesta 6 od 13 do 20. Knjižnice prinesele seboj. Kdor je nima, mu bo pri molitveni uri na razpolago v kapeli. Pripeljte sli vseh vaših prijateljev in znancev. Vavičen namen naj združi akademsko izobražence v goreči molitvi!

Zadušnica za župnikom Rudolfom Meliškom iz Kraljeva bo v soboto 9. sept. ob sedmih pri glavnem oltarju v stolnici.

Maša zadušnica za pokojnega pekarskega mojstra Kovačiča Petra bo v soboto 9. septembra ob šestih zjutraj v cerkvi sv. Frančiška.

Zadušnica za pok. kapet. Kranjca. V soboto, 9. t. m. bo ob osemih zjutraj v frančiškanski cerkvi slovesen rekvijem za pok. kapetana Emila Kranjca in tovariša, padle pred enim letom na ta dan v boju za domovino na Graciarici. Sorodniki in prijatelji vabljeni k udeležbi.

Izvenljudjanske dijake in dijakinje, ki nameravajo vstopiti v Enoletni trgovski tečaj oz. Višji trgovski tečaj pri trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, opozarjamo, da se jim prej prijavijo vodstvu, da dobijo pravčasno potna dovoljenja. — Zahtevajte prospekt. — Ravnateljstvo.

Pokrajinska uprava v Ljubljani

je določila, da se praznik 8. sept. v obrtnih, industrijskih in trgovskih podjetjih ne praznuje.

Mlekarne. Dvignite pri zadrugi »Mleko-trg« kavnih nadomestek za mesec september do vključno 30. septembra 1944.

Vpisovanje v gospodinjstvo. Za gostinske gospodinjstvo bo vsako eredo od 8 do 10 popoldne. Informacije v pisarni gospodinske šole, Privoz 11.

Podrži križ. V gozdu blizu vasice Lato je nad 200 let kraljevalo boje znamenje, ki ga je ljudstvo postavilo v zahvalo Bogu, ker ga je rešil strašne kuge. Nad 200 let je kraljeval ta križ, »kužni križ«, kakor ga je ljudstvo samo imenovalo. Pa so se našli izročniki, ki so izšli iz tega sloer tako pošte-nega in logotičnega ljudstva, mladi slo-dinci, ki so to bojo in narodno svetinjo po-drli in ostanili. Kaj je bilo ozadje tega podlega dejanja in kakšne so bile posledice, bomo imeli priliko videti na praznik v pe-tek, dne 8. t. m. ob 18 v frančiškanski do-rani, kjer bo uprskoril Dolavski prosvetni krožek Rosovo igro pod gornjim naslovom.

Statistik za Dramo. Dramsko gledališče potrebuje nekaj mlajših statistik. Predstaviti se v vodstvu Dramo v soboto 9. t. m. ob 9.

Prošnja abecedarjev iz Postojne. Mi malčki, abecedarji iz Postojne, se prav vlnudno ovrčamo do vseh ljublj. ljudskih sol in njihovih malih obiskovalcev, da nam d-rvejo odložene in mogoče zaprpane »Naše prve knjige, Prosimo, da nam darujete — a ne zato, ker nimamo denarja, ker bi jih kupili, — temveč zato, ker Ljubljana novih nimaj; mi bi se pa brati in pisati radi hitro naučili. Ta knjiga nam je ljuba, ker je lahka, druge so za nas pretežne. Rešite nas iz zadrega ter nam zbrajajte knjige v Učit, knjigarni, Cas je zlato, pravijo, zato dvakrat da, kdor hitro dal Učiteljska knjigarna bo knjige zbirala z našo toplo zahvalo do 13. septembra.

KLASIK MODERNE ČESKE KMEČKE KNJIZEVNOSTI JE J A N V R B A V »Naši knjige« smo letos izdali prevod sje-govega krasnega romana:

»BOŽJI MLINI«

Plastična podoba vasi, njenih običajev in usodne strasti starega skupstva Zahora. Vezana, umetniško opr. knjiga Lir 100.—, LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI Pred škofijo 3 — Miklošičeva cesta 5

Za »Dom slepih« so darovali Rakovšček Verica, Mohar Marija, Nagode Zdravko in Piskur Frano vsak po 50 lir, skupaj 200 lir od igre na vrtu v Zeleni jami. Mladim darovalcem se za njih plemeniti dar iskro-no zahvaljujemo. Bog jim povrni!

Ravnateljstvo Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani napoveduje, da se bo do vršili razredni popravki in završni po-pravni izpiti od 23. sept. 1944 dalje po raz-poredju, objavljenem na razglasni deski.

Vpisovanje za šolsko leto 1944-45 bo od 2. do 6. oktobra 1944. K vpisu na I. razred je treba prinesli spričevalo o nižjem tečajnem izpitu in o dovršenem IV. razredu gimnazije ali o završenem izpitu na meščanski šoli, kratni list in davčno potrdilo. Za vpi-e v II. razred ni treba predložiti šolskega spričevala, pač pa rojstni list in davčno potrdilo. Če je bilo v družini rojenih 5 ali več otrok, je treba prinesli rodbinsko polo.

Otroci invalidov prinesejo prepis invalidskega potrdila. Učenec(ke) staršev invalidov in takih s 7 ali več otroki ne potrebujejo davčnega potrdila. Tisti, ki so prekinili šolanje, morajo prinesli navrstveno spričevalo. Pri vpisu se plača šolnina, če znaša davek nad 304 lire. Obenem se plača papir, kakor bo pravčasno objavljeno na razglasni deski. — Ravnateljstvo.

Lietateja zapadlih predmetov bo v to-rek, 12. septembra t. l. ob 15 v mestni za-stavljalnici na Poljanski cesti 15.

Učite se strojepljanj! Novi eno-, dvo-, in trimetrski tečajji pričenjajo 11., 12. in 13. septembra. — Lahka desetporna metoda. Uč-nina zrna. — Pounk popoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Vpiso-vanje dnevno. Informacije, prospekti: Tr-govsko učilišče »Christofor učni zavod«, Domobranska 15.

Vpisovanje za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti in Višji trgovski tečaj pri trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Domobranska 15, se vrši v septembu dnev-no popoldne in popoldne. — Ravnateljstvo.

Rokodelski oder

8. septembra ob 17: »Desetnik in sirotec« (Popolka).

† Rudolf Mecilošek, župnik v Kraljevem

ljanskega semenišča v dušno pastir-stvo.

Rodil se je pok. župnik v Zagorju ob Savi, kjer je bil oče ravnatelj ste-klarne. Po končani gimnaziji se je odločil za študij kemije, a Bog ga je hotel imeti drugod. Ožji prijatelji, ki so od blizu gledali njegovo življenje, resno gledanje njegovo na svet, ki ga je zlasti pokazal v raznih predavanjih v domačem društvu, so mu rekli, da je njegov poklic duhovniški. To je bila zunanja milost, katere je preokre-nila smer njegovemu življenju. Sam je začel razmišljati in hotel najprej vstopiti v frančiškanski red, katerega je boljše poznal, ker je sodeloval pri frančiškanskem pevskem zboru. Ven-dar je končno tik pred diplomo za in-ženirja vstopil kot dozorel mož v

ljubljansko bogoslovje. Čeprav starejši se je kmalu vživel med svoje mlajše tovariše in se z njimi tako lepo zli-l v celoto, da nikogar niso motile raz-like v letih.

Njegovo veselje do glasbe mu je v zadnjih semeniških letih nalozilo ne-lahko breme voditelja pevskega zbo-ra bogoslovcev. Precej požrtvovalnosti je zahtevalo to delo, kateremu se je z veseljem in vztrajnostjo posvetil. Kljub navidez na zunaj trdemu nasto-pu ni mogel prikriti svojega v resnici mehkega značaja, ki ga je zelo zbliz-žal z ostalimi bogoslovci in povezal s prijateljskimi vezmi, katere so osta-le tesne tudi po slovesu iz semenišča.

Ko je večina njegovih sošolcev od-šla na službena mesta v domači ško-fiji, se je pokojni Rudi z nekaterimi sošolci odločil, da gre pastirovat med slovenske izseljence v Srbijo. Prvo njegovo službeno mesto je bilo v Pa-račinu v beograjski nadškofiji, kjer je ostal skoraj do te vojne. S kakšno skrbjo je urejal skromen prostor za službo božjo, zbiral po Sloveniji po-trebne paramente in druge predmete, more vedeti samo tisti, ki je imel vsaj nekolično vpogleda v veliko podrobno delo, ki se na zunaj navadno ne opazi. Če je prošil, je bila njegova prošnja silno lahna, nikdar nadležna ali nasil-na. Kako je znal biti hvaležen, pokaže primer, da se je sam prišel osebno zahvaliti v kraj, kjer mu je Marijina

družba oskrbela oltarne prte in nekaj druge cerkvene obleke. Prav resno je vzel svojo učeniško službo med ver-niki; koliko se je pripravljal za pri-dige in trdil za šolo slov. otrok, zla-sti za verouk! Okusil je plačilo vseh dobrotnikov, da mu zlasti za njegovo veliko dobrodelno skrb za revne de-lavce niso bili vedno vsi hvaležni; tu-di ga je zelo bolela verska brezbriz-nost nekaterih rojakov, za katere se je ves trtoval. Po odhodu iz Parači-na je prišel na župnijo v Kraljevo, kjer je spet z veseljem in gorečnostjo začel dušno pastirstvo za tamošnje ka-toličane. Med njimi je pričakal seda-njo vojno in doživel vso njeno grozo, ki se je prav v njegovi župniji zaradi notranje revolucije razvijala do take mere, da je v vsej polnosti nikdar ni mogel prikazati, samo čuditi se mu moramo, da jo je preživel. Kraj, kjer je rešil v teh letih nemalo rojakom življenje, je bil zanj kraj smrti.

Troje moremo v njegovem življe-nju opaziti značilnega Veliko zaupa-nje v Boga pri vsem delu. Kako vdan v voljo božjo se je pri Mariji na Brez-jah ob koncu študija poslavljaj od to-varišev ob besedah knjige Modrosti: »Pravičnih duše pa so v roki božji, smrtno trpljenje se jih ne dotakne. Očem nespametnih se zdi, da umrjejo in njih ločitev se šteje kot bridkost in njih odhod od nas poguba. Oni pa so v miru.« Modr 3, 1—3. Svoje domače je

v teh letih neprestano bodril in zad-nje pismo, ki ga je pisal v juliju, je bilo polno vedrega zaupanja v božjo pomoč.

Drugo je posnemanja vredna lju-bezen do svojih domačih. Čeprav du-hovnik, od doma službeno odtrgan, po posvečenju drugim izročeni, se je rad vračal v domačo družino; z njimi je navadno še zadnja leta romal k Ma-riji na Brezje. Očetu po značaju tako do pičice podobni, je bil prirčno vdan in nanj zelo navezan.

In še tretje je značilno na njego-vev značaju: hvaležna navezanost na svojo domovino in svoje prijatelje. Vsako leto, če je le mogel v poletnih mesecih, se je pripeljal v Slovenijo, da obišče svoje znance. Težko je po-pisati, kako je naravnost pil lepoto domačje zemlje, kako je hrepel, da bi jo v kratko odmerjenem času vi-del čim več in se naučil stanovitne ljubezni do nje. Obiskal je svoje so-šolce in vedno želel, da bi imeli svoj letni sestanek v času, ko se ga je mo-gel udeležiti. Tam se je razgovoril, poiskal tolažbe in se prav otroško za-hvalil za vse.

Rudi, Bog je hotel, da si zapustil svoje župljane, da se nisi mogel nič posloviti od svojih domačih in da na svetu več ne prideš v krog svojih zna-ih v domovini! Spremljaj v večnosti življenje vseh teh in prosí za nje, da se jim dnevi umire in razsvetle.

RADIO LJUBLJANA
Dnevni spored za 8. september:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutrarnji poudrav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 9.10 Orgelska glasba — 10 Dopoldanski koncert — 11 Veseli zvoki — 11.30 Slovenska ljudska odnaja — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 12.45 Salovski orkester vodi A. Dermelj — 13 Poročila v nemščini — 14.10 Operetno avko izjava rad. ork., vodi D. M. Sijancec — 13 Nepoznana ljudska muza — 15.30 Solistični koncert — 16 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Poletno veselje — 18.15 Kmečki trio — 18.45 iz našega teposlov. ja, Mara Rudolf čita iz svojih del — 19 Koncert komornega zbora — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos branja članka ministra dr. Gubbelsa iz tednika »Das Reich« — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Svetlo Golar: Svatba dveh bratov, enoletnjaka iz kmečkega življenja, izvajajo člani radijske igralne družine, vodi inž. Pengov — 21.15 Španska kri — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Zvočni čari.

Dnevni spored za 9. september:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutrarnji poudrav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 7.50 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Jutrarnji koncert — 9 Poročila v nemščini — 12 Opoldanski koncert — 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 12.50 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Glasba za premor — 14 Poročila v nemščini — 14.10 Vaška godba in Frane Petan na orglice, na harmoniko spremlja Avgust Stanko — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda — 18.30 Pregled športnih dogodkov v nemščini in slovenščini — 18.45 Gospodinjske predavanja, inž. A. Nerima: Odgovori na vprašanja gospodinj — 19 Fantje na vasi — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Prenos aktualnega predavanja Hansa Fritschea — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Poje moški zbor radijskega komornega zbora, pri klavirju Marijan Lipovšek — 21.15 Na krilih pi sanih sanj — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 22.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda.

V KRATKEM IZIDE DRUGI DEL
OBSIRNE TRILOGIJE
Handel-Mazzetti:
Š T E F A N A

KINO »SLOGA« 12-24
Prvovrstna, umetniško in igralno visoka drama
»Njegov sin«
V glavnih vlogah: Ida Wüat, Otto Wernicke.
Predstave danes ob 13., 17. in 19.

KINO »MATICA« 12-21
Velika kriminalna drama iz zbiranjskega življenja
»Obtožujem«
Prvovrstna zasedba: PAUL HARTMANN, HEIDEMARIE HATHEYER in MATHIAS WIEMANN
Zaradi izredne dolžine filma predstave na praznik in v nedeljo ob 10.30, 14 in 19.

KINO »UNION« 12-21
Prekrasna glasbena revija čarobnega barva, plesa in ritma, mladostne ljubezni, flirta in opojnega petja
»Naj živi ljubezen«
Lizzi Waldmüller, Johannes Heesters, Will Dohm, Hilde Seip, Hilde v. Stolz, Viktor Afritsch i. t. d.
PREDSTAVE na praznik ob 10.30, 15, 17 in 19.

KINO »KODELJEVO«
TELEFON 21-21
Borba poštenega človeka proti pogubnim nakanam židovskih špekulantov
»Platno iz Irske«
Otto Trowler, Irene v. Meindorf Rolf Wanka.
Predstave čez praznik ob 15, 17 in 19, ob delavnikih ob 19.
Za nedeljo nov spored!

Nove cene za premog
Na prošnjo Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani in Prometnega zavoda za premog v Ljubljani je šef Pokrajinske uprave odobril Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani sledeče najvišje cene za uvožen trboveljski premog:

a) Cene za razdeljevalce — grosliste:

1. Cena za 1 tono franko železn. postaja Zalog — meja: kosovce 354.33 lir; kockovce 348.59 lir; orehovce 313.50 lir; grabovce 289.93 lir; zdrob 266.50 lir; prah 243.03 lir.

2. Cena za 1 tono franko vagon Ljubljana: kosovce 376.50 lir; kockovce 370.40 lir; orehovce 335.30 lir; grabovce 311.85 lir; zdrob 288.40 lir; prah 263 lir.

b) Cena za trgovca — detalista: za 1 tono: kosovce 499. 60 lir; kockovce 492.50 lir; orehovce 450.40 lir; grabovce 422.20 lir; zdrob 394.10 lir; prah 365.95 lir.

Vse gornje cene so razumejo vključno javne dajatve brez tehtarine. Pri dobavah javnim ustanovam se smejo zaračunati dr. takse posebej.

Cenik z najvišjimi cenami mora biti na vpogled običnostu na vidnem mestu v vseh obratnih prostorih, kjer se prodaja blago, navedeno v ceniku.

Vsako neposredno ali posredno zvišanje cen je prepovedano. Kršitelji se kaznujejo po zakonskih predpisih.

Zoper to odločbo ni pritožbe.

ZDRAVILNA ZELISCA
VSEH VRST
POVRTNINO-SADJE-GOBE
REDNO KUPUJEMO
»ALPA« LJUBLJANA
PISARNA GLADIŠČE
VIDOVDAJSKA CESTA 118

MALI OGLASI

Prodamo
MORSKO TRAVO
novo za 2 žimnice ali kupa prodam. Josip Vinšek, Dunajska cesta št. 6, dvorišče. (f)

Služba dobe
PREVOZNIKA
z zadostno sprego za stalno razvažanje večjih količin kuriva s kolodvorov na skladišče in za nadrobno razvažanje kuriva iz skladišča za stranke (izv. Cobin, Wolfova št. 3, istotam se sprejmeta tudi 2 delavca za razdeljevanje kuriva na skladišču. (b)

KUHARICA
IN SOBARICA
pošteni in sposobni v svoji stroki, se sprejmeta proti primerni plači za takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Takoj« 7942. (b)

SLUŽBINJO
ALI POSTREŽNICO
za vsa dan takoj sprejemem. Hrana in plača dobra. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7937. (b)

SLUŽBINJO
ki bi opravljala vsa hišna dela in ki zna kuhati, sprejemem s 15. septembrom. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7945. (b)

DEKLE
skrbno, čisto in pošteno, iščem k otroku. — Vsa okriba v hiši. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7933. (b)

Vajenci
ŠIVILJSKO VAJENKO
sprejme damski modni atelje M. Kovačič-Cebular, Beethovnova ul. 16/IV. (v)

Ženitbo
DRŽ. USLUŽBENEC
star 30 let, čedne zunanosti, želi spoznati zaradi ženitve simpatično, dobroredno gospodnjo do 25 let starosti s svojim stanovanjem. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Pošte- nje« 7879. (f)

Kupimo
KUPIMO
več kompletnih garnitur belokranjske in prekmurke narodne noše. Reflektiramo tudi na druge slov. noše. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. »Na- rodna noša« 7966. (f)

KUPIM
FOTO-APARAT
Leica, Kontax, Retino ali slično in lep kren- sen plašč. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 7962. (f)

PREPROGO
pirotsko, sarajevsko ali drugo, volneno, kupim. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Preproga« 7941. (f)

MOSKO ORLEKO
kupim ali dam v za- meno živež. Nasl. v upr. »Slov.« pod št. 7969. (f)

Stanovanja oddajo
STANOVANJE
enosobno zamenjam za večje. Zanoškar Mari- ja, Rožna dolina, Cesta II, št. 9. (f)

Stroji
2 novi in 2 rabljeni
STRUŽNICE
kompresor in različno drugo orodje zelo ugodno naprodaj. Merkur, Puharjeva 6. (f)

Čitate knjige
»Slovenčeve knjižnice«
ki vam nudijo
mnogo zanimivega.

Pohištvo
SOBNA MIZA
100x80cm, dobro ohran- jena, naprodaj. Dru- stvena ul. 4. Moste, (f)

Živali
4 KOZE
plemenske, 4 odrad- slimi mladiči napro- daj. Kolodvorska 35, dvorišče. (f)

PRASICE
6 tednov stare prodam. — Dobe se v Jaršah št. 2, občina Ježica. (f)

Šiv. stroji
SIVALNI STROJ
Gritzner, pogrediv, za domačo uporabo ugod- no prodam. Pred sko- fijo 19. Julka, I. nad. (f)

Kolesa
KOLESa
stara, tudi neuporab- na, brez gum, ženska in moška, ponudite tvečki liščiči, Ljub- ljana, Rimska 6, 13. (f)

TRIKLIJA
s popolnoma novimi balon gumami ugodno naprodaj. Merkur, Pu- harjeva 6. (f)

DAMSKO IN MOSKO KOLO
še skoraj z novimi gu- mami in 2 triklijama z novimi gumami ugodno naprodaj. Merkur, Pu- harjeva 6. (f)

Avto-motor
2 TOVORNA IN 2 OSEBNA
avtomobila, zadnji mo- deli, kot v novem stan- ju in vseh motorih koles od 200-500 ccm. poceni naprodaj. Mer- kur, Puharjeva 6. (f)

FIAT TOPOLINO
in DKW zelo ugodno naprodaj. MERKUR — Puharjeva 6. (f)

Sobe
Ižica
DVE URADNICI
iščeta opremljeno sobo v centru, po možnosti s posebnim vhodom za takoj ali s 15. sept. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. »Dobro plačava« 7893 (f)

ELEGANTNO
OPREMLJENO SOBO
v centru išče smee proti zelo dobremu plačilu. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. »Reden in soli- deu plačnik« 7963. (f)

STENICE
vam uničimo s plinom, stanovanje takoj upo- rabno. Naslov pustite v zaprti kuverti v upr. »Slov.« pod »Diskretno« 7888 (f)

Po hudem trpljenju je odšel med angeljčke naš
ANDREJČEK
V njegov zadnji domek ga bomo spremili v petek, dne 8. t. m. ob ¼4 pop. z Zal. kapele sv. Marije na pokopališče k sv. Križu.
Ljubljana, 6. septembra 1944.
Globoko žalujoci: Mira in Cene Marinko, starši, Alenka, sestra

Zahvala
vsem, ki ste spremili našega moža, očeta, starega očeta, tasta in strica, gospoda
Kovačič Petra
pekarskega mojstra
na njegovi zadnji poti, mu da- rovali cvetja in vsem, ki ste nam na kateri koli način lajšali našo bol, ki ste nam osebno ali pismeno izrekli sožalje, pred- vsem ž. duhovščini izrekamo prisrčno zahvalo.
Maša zadušnica bo 9. septembra ob 6 zjutraj v cerkvi svetega Frančiška.
ZALUJOCA ZENA
in ostalo sorodstvo

Dotrpela je v visoki starosti 88. let, v svojem dolgoletnem domovanju v Jozefišču, previ- dena s tolažili sv. vere, naša ljubljena mama, stara mama, teta in tašča, gospa
Frančiška Schley roj. Resch
vdova po železničarju
Blagopokojna leži na Zalah, ka- pelici sv. Andreja. Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne 9. septembra ob pol 3 popoldne izpred evangelijskega pokopali- šča, kjer bo po njeni želji njeno zadnje domovanje.
Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 13. t. m. ob 7 zj. v župni cerkvi sv. Petra.
Ljubljana, Celje, Kranj, Rabaui, (Nova Gvineja), 6. sept. 1944.
Globoko žalujoci:
Dr. Franc Schley, sin, z rodbino; Netty, por. Till, hčerka, z rodbino in ostalo sorodstvo

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da je padel od zločinske roke zadet, naš sin, brat
Grum Anton
star 23 let,
ko je branil slovensko zemljo pred tolovaji in katoliško stvar pred brezbožniki.
Maša zadušnica se bo opravila za pokojnika v Bizoviku.
ANTON in MARIJA, starša;
MARIJA, sestra; JERNEJ, brat;
OLGA, zaročenka.
Bizovik, dne 7. avgusta 1944.

Razno
Prošn.e
za potovanja, nabavo racioriranih predu- tov, posredovanja in vse informacije vam oskrbi komercialna pisarna ZAJC LOJZE, Gledališka ulica št. 7.

ZAHVALA
Vsem, ki so ob nepričakovani izgubi našega nad vse ljublje- nega sina, brata, strica, gospoda
Prhavca Ivana
akademika-domobranca
z nami sočustvovali in ga spre- mili na njegovi zadnji poti se najiskreneje zahvaljujemo. Po- sebno zahvalo izrekamo gospodu vojnemu kuratu, domobranske- mu častnamu spremstvu ter vsem prijateljem, sorodnikom in znan- cem, ki so se s čustvom in cvet- jem spomnili rajnega.
Sv. maša zadušnica bo darovana v soboto ob 7. uri, v kapeli sv. Vincencija v Zeleni jami.
Ljubljana, 7. septembra 1944.
ZALUJOCI OSTALI

USLUŽBENCI TVRDK
JOSIP OLUP st., JOSIP OLUP ml. in »TRIGLAV« sporočamo žalostno vest, da je dne 6. sept. 1944 preminul naš dolgoletni šef, gospod

JOSIP OLUP
trgovec in posestnik
Blagega pokojnika spremimo na njegovi zadnji poti z Zal. kapele svetega Nikolaja v soboto 9. t. m. ob 4 popoldne.
Ljubljana, 9. septembra 1944.

Globoko potrti naznanjamo žalostno vest, da je 6. t. m. pre- viden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal naš ljubljani oče, gospod

OLUP JOSIP
TRGOVEC IN POSESTNIK
Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, dne 9. septembra 1944 ob 4. uri popoldne z Zal. kapele sv. Nikolaja na pokopališče k sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.
Ljubljana, 7. septembra 1944.
ZALUJOCI OTROCI, ZETI, SNAHE IN VNUKI

GUNNAR GUNNARSSON:

NA BREGU ŽIVLJENJA

Roman 4

Čolni so spokojno drseli po ti- hem fjordu in so lahko toni ležali na vodi.

»Lov jih očividno nič bolj ne teži, ko sicer,« je zabundral Sali v brado, ko je bil na poti proti skladiščem, da bi pripravil vse za tehtanje novih rib, medtem ko je ženske nastavljal spodaj ob bregu pri velikih čebrih.

Kmalu je pristal prvi čoln. Posad- ka je skočila ven in z združenimi moč- mi je uspelo zavleči čoln tako visoko na breg, da je bil sprednji konec čolna na suhem. Dva moška sta šla koj po kad za ribe, eden pa je prinesel čeber za jetra. Nato so se moži uresketali, glave so po dveh naglih uresketih od- padle in obležale v pesku, da jih bodo kasneje pobrali. S sunkom je bil raz- paran trebuh, jetra so prišla v čeber, ostanek drobovja pa so kar tako po- metali v velika vedra ali pa so jih vrgli v koscih za čoln, kjer so se pti- ci stopili zanje.

Kmalu je bil čoln poleg čolna v vr- sti vzdolž obale.

Raznoličnost glasov se je mešala. Posadka tega čolna je nekaj kilcala posadki drugega čolna, izpraševali in odgovarjali so ali so druge držali in se norčevali in so bili tudi oni žrtve norčij in šegavosti. Ženske so klicale moškim, moški pa ženskam časih pre- cej dvomljivo — ali jako nedvomljivo besede. Ukazi so se glasili od skladi- šča do čolnov. Dva pomorsčaka, ki se jima je mudilo in je sleherni hotel na svojo pot, sta se pa prav zares sprla. Litro sta stopala, vsakdo je šel po svojih opravkih in sta se kar gredoč peovala — še celo potem, ko zaradi hiš med seboj nista več videla drug drugega, marveč sta le še slišala svoj glas, ne da bi razumela besed.

Vse pa je utonilo v grohotu in več- glasnem roganju, ko je Marko sam samcat priplul daleč za drugimi in je pristal pred hišo »vdovec« na griču.

»Lej ga, Tolažba vdovec! je zakli- cal več glasov. »Kako si lovil? — Oh, saj se kar vidi, kako čoln kar pleše po vodi — saj nima drugega ko po-

morske bolhe v čolnu! — No, nikar ne žalite Tolažbe vdove — saj je poln pravil!«

In tako dalje — do neskončnosti. Toda »Tolažba vdovec« ni prav nič povečal glave in se ni dal ugnati. Kar iz rokava je stresal odgovore, a vse njegove besede so utonile v velikem trušču in smehu z brega.

Pa se je izkazalo, da »Tolažba vdovec« le ni bil zadnji, zakaj, Kriti se je še peljal s svojim čolnom široko raz- krečenih nog in je tako veslal, ko da bi imel kamenje naloženo, čeprav je imel na dnu čolna samo — reci in piši — tri ribe —, a stari, trhlji čoln je bil zmeraj tako preklicano težak.

»Zdaj moramo pa kar pohiteti,« je zaklical nekdo, »saj, če bo Kriti s svojo zalogo prišel k tehnicni, potem bomo mi šele opolnoči na vrst!«

Od tega trenutka dalje so se doviti- pri porazdelili na Kritija in na »To- lažbo vdovec« — oba sta bila brez va- ruštva in sta morala sprejemati vse grehe nase.

Ves ta čas pa je stal skladiščnik Sali pri tehnicni, ves je bil mrk in je ves čas brundal v brado in se ni zme- nil za nič drugega ko za svoje delo. Zaposlen je bil pa s tem, da je tehtal ribe in je težo slehernega čolna zapi-

sal za kasnejši obračun in je hkrati pazil na ženske, da ne bi katera lenu- harila.

To se je pa le malokdaj zgodilo. Če- prav so se jeziki venomer vrteli, pa so se roke istočasno prav tako urno premikale. Pridobile so si neznansko vajo, da so mogle jezike in roke do skrajnosti uporabljati. Zavedale so se, da jih pri delu nadzoruje oko, ki je vse videlo in je utegnulo po hrstu in rokah spoznati, ali se delo opravlja ali ne.

Če se je pripetila le najmanjša za- muda, je planil nanje ko huda ura. Sicer je stopal zmeraj okoli in je brundal in psoval brez pravega vzro- ka. A tega so bile vajene in se niso zmenile za to. A če je resno odprl usta in obstal, tresoč se po vsem te- su in ves posinel v obraz, in je zapi- čil vanje srepe oči, medtem ko je izli- val nanje v besni jezi ploho psov in groženj — in sicer groženj, ki se jih ni zbal uresničiti — tedaj so se tresla od strahu vsa ta, v cunje odeta ženska telesa, pa če so bile krive ali ne. Če so odnesle samo psovke, je bilo še do- bro, pa čeprav so bile še tako surove, prenesle so jih brez mrmanja. A če je pognal grešnice od dela, pri čemer jim je zagrozil, da jih ne bo pustil k delu po več dni, tednov, celo mesecev, in so s tem prišle ob zaslužek, niso mogle nič drugega, ko da so se brez mr- manja tudi v to vdale, če niso bile

za zmeraj izločene od zaposlitve pri trgovski družbi.

Saj so se vse zavedale, da ne bi nič hasnilo, če bi šle k faktorju Thordsenu in se pritožile — to je stvar le še po- slabšalo. Zakaj nad vsem, kar se je tikalo žensk, ki so delale za trgovsko družbo in, ki je skladiščnik Sali imel višje nadzorstvo nad njimi, je bil on tudi absolutni vladar. Svojo oblast je samodrsko izvajal in ni trpel nobene- ga vmešavanja, kar je dal vedeti fak- torju Thordsenu v tistih nekaj prime- rihi, ko je bil ta skušal omiliti pretr- do Salijevo kazen. Kar naravnost je bil povedal, da lahko koj gre, če faktor Thordsen ni zadovoljen z njim!

Tega pa Thordsen ni hotel — in je imel svoje vzroke za to. Prvič je bil skladiščnik Sali nenadomestljiv kot paznik pri jako težavnih ženskah. Imel je svoj poseben način občevanja z njimi in so se ga prav za prav bolj bale, kot da bi ga bile sovražile. Ra- zen tega je bilo še nekaj, kar je po- vzročilo, da skladiščnik Salija ni bilo moči kar tako spoditi, pa čeprav je bil take nagle jeze in ga v nobenem primeru ni bilo mogoče za kaj prepro- stiti. Stvar je bila ta, da je bil še kot mladenič v službi trgovske družbe in sicer kot pomočnik njegovega že zdav- naj umrlega predhodnika. Ob njegovi smrti je prevzel to mesto, ki ga je do- slej čim najbolj vestno opravljal.